

Utbildningsplan

Fakulteten för hälso- och livsvetenskap

Optikerprogrammet, 180 högskolepoäng

Optometry Programme, 180 credits

Nivå

Grundnivå

Fastställande av utbildningsplan

Fastställd 2009-09-15

Senast reviderad 2019-03-13 av fakultetsstyrelsen inom Fakulteten för hälso- och livsvetenskap

Utbildningsplanen gäller från och med höstterminen 2019

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Matematik 2a / 2b / 2c, Naturkunskap 2 eller Matematik B, Naturkunskap B (Områdesbehörighet 16/A14). Naturkunskap B/2 kan ersättas av Biologi A/1, Fysik A/1 och Kemi A/1.

Programbeskrivning

Utbildningen inom Optikerprogrammet syftar till att utexaminera studenter som ska uppfylla de krav och den efterfrågan som finns inom optikeryrket i dagsläget, men också att förbereda studenten på den utveckling som sker mot en harmonisering av professionen i Europa.

Mål

Centrala examensmål enligt Högskoleförordningen

För optikerexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för behörighet som optiker.

Kunskap och förståelse

För optikerexamen skall studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen, och
- visa kunskap om relevanta författningar.

Färdighet och förmåga

För optikerexamen skall studenten

- visa förmåga att självständigt och i samverkan med patienten genomföra synundersökning samt vid behov hänvisa patienten vidare till hälso- och sjukvården,
- visa förmåga att medverka vid optometrisk rehabilitering och rehabilitering inom hälso- och sjukvården,
- visa förmåga att tillämpa sitt kunnande för att hantera olika situationer, företeelser och frågeställningar utifrån individers och grupper behov,
- visa förmåga att informera och undervisa olika grupper,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera bedömningar och vidtagna åtgärder med berörda parter samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa,
- visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att kritiskt granska, bedöma och använda relevant information samt att diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar med olika grupper och därmed bidra till utveckling av yrket och verksamheten.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För optikerexamen skall studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Innehåll och struktur

Programöversikt

Tonvikten inom utbildningen ligger inom områdena optometriska undersökningsmetoder och sjukdomslära. Fokus ligger på den kliniska tillämpningen av dessa områden utifrån patientens behov och förutsättningar.

Dessutom ingår utbildning om optik, kroppens och ögats uppbyggnad och funktion, verkstadsteknik, samt optikerns roll i samhället.

Undervisningsspråk är svenska men kurser eller delkurser inom programmet kan komma att ges på engelska. Engelsk- och svenskspråkig litteratur används.

Kurser i programmet

Samtliga kurser är obligatoriska vilket innebär att studenten kan läsa kurserna vid Linnéuniversitetet eller kan tillgodoräkna sig motsvarande kunskaper från annat lärosäte. Samtliga kurser är på grundnivå och läses i följande ordning:

År 1:

Optik för optiker 15 hp, G1N

- Kursen introducerar de fundamentala koncepten inom geometrisk stråloptik, fysikalisk optik samt fotometri. Studenten får lära sig om ljusets olika egenskaper och hur det beter sig vid speglar, prismor och linser. Dessutom ingår hur vanliga optiska system såsom kameror, lupper, mikroskop, teleskop samt ögat fungerar.

Allmän fysiologi och fysiologisk kemi 15 hp, G1N

- Denna kurs behandlar både grundläggande kemi (med relevans för de processer som sker i kroppens olika organ och celler) samt de fysiologiska processer som sker i kroppen. Kursen ger studenten en inledande helhetsbild på ämnet inför de kurserna som riktar sig specifikt på ögats fysiologi, farmakologi och sjukdomstillstånd.

Ögats fysiologi och anatomi 7,5 hp*, G1F

- Kursen kan betraktas som en fördjupning på *Allmän fysiologi och fysiologisk kemi*, dock med fokus på ögat. Ögats embryonala utveckling, anatomi och fysiologi ligger till grund för stoftet i kursen, men täcker även hur synprocessen är beroende av att alla system fungerar i synergi med varandra.

Optometri I 15 hp*, G1F

- Som första specifikt yrkesinriktad kurs ger *Optometri I* studenten breda kunskaper om synfel, patientrelationen och journalföring. Under kursens första delkurs (*Optometri*) lär studenterna grunderna i refraktionering för att själv kunna ta reda på patientens eventuella synfel. Andra delkursen (*Optik II*) är en vidareutveckling av *Optik för optiker* med fokus på bildkvalitet och aberrationer som påverkar detta.

Verkstadsteknik för optiker 7.5 hp*, G1F

- Denna kurs syftar till att ge studenten färdigheter att slipa in glas i glasögonbågar, utföra glasögonreparationer samt anpassa glasögonbågar till kunden. Kursens karaktär är huvudsakligen praktisk och ger studenten möjligheten att lära sig hur man bäst handskas med olika båg- och glasmaterial och för att läsa av styrkorna i glasöngonglas.

År 2:

Optometri II 15 hp*, G1F

- Andra året inleds med denna kurs som bygger vidare på *Optometri I*. En del nya mätmetoder introduceras, såsom mätningen av ögats tryck, oftalmoskopi, spaltlampan samt grundläggande mätningar av samsyn.

Ögats sjukdomar 16,5 hp*, G1F

- De vanligaste sjukdomar som påverkar ögat presenteras i denna kurs. Vidare lär sig studenten om mikroorganismer som kan orsaka ögoninfektioner och hur kroppen försvarar sig mot dessa.

Optometri III 9 hp*, G2F

- Kursen introducerar ytterligare undersökningstekniker och förfinandet av undersökningsmetoderna som lärts ut under *Optometri I* och *Optometri II*. Kursen banar väg för att studenten ska kunna, under handledning, genomföra synundersökningar på riktiga patienter.

Externa patienter I 4,5 hp*, G2F

- Denna kurs löper parallellt med *Optometri II* och är den första av två kliniska kurser som ge studenten möjlighet att träffa riktiga patienter under handledning av lärare.

Perception 3 hp*, G2F

- Kursen ger en introduktion till hur ögat och hjärnan bearbetar bilden som avbildas på näthinnan. Bland annat lär studenten sig om hur vi uppfattar form, färg, djup och rörelse.

Farmakologi 4,5 hp*, G1F

- Denna kurs berör främst ögonläkemedel som används inom optometrin och oftalmologin. Studenten får en grundlig inblick i hur dessa preparat absorberas, verkar, sedan elimineras från ögat och kroppen samt biverkningar som dessa kan ge.

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i optometri 7,5 hp*, G2F

- Studenten kommer under denna fem veckor lång verksamhetsbaserad kurs att delta i det dagliga arbetet hos en optiker. Syftet är att utveckla studentens färdigheter i patientbemötande, fullständiga synundersökningar samt ge denne möjlighet att närvara vid kontaktlinsrelaterade moment.

År 3:

Optometri IV 13,5 hp*, G2F

- Denna, den fjärde optometri-kursen, knyter ihop kunskaperna som student lärt sig under de två tidigare åren. Syftet är att studenten skall se sambandet mellan undersökningresultaten och därefter kunna planera patientvården. Som en del ingår träning inom HLR då kursen även behandlar användandet av diagnostiska läkemedel.

Externa patienter II 3 hp*, G2F

- Denna kurs läses under större delen av de två sista terminerna och, liksom *Externa patienter I*, syftar till att ge studenten möjlighet att träffa riktiga patienter under handledning av lärare.

Kontaktlinser 16,5 hp*, G2F

- Kursen behandlar de vanligaste förekommande kontaktlinser som finns på den svenska marknaden och hur dessa tillpassas. En överblick om materialen som dessa är uppbyggda av samt skötselprodukter också ingår.

Svagsynoptometri 3 hp*, G2F

- Denna kurs ger en introduktion till undersökningsmetoder som tillämpas på patienter med nedsatt syn och hur den visuella habiliteringsprocessen går till.

Arbetsplatsoptometri 6 hp*, G2F

- Studenten får lära sig hur man genomför en arbetsplatsundersökning med fokus på den visuella arbetsmiljön. Lagstiftning kring arbetsmiljön och arbete vid bildskärm, och hur man kan verka för att förbättra förutsättningarna för den enskilde anställda spelar en central roll i kursen.

Statistik och vetenskapsmetodik 3 hp, G1F

- Kursen syftar till att förbereda studenten inför Examensarbetet. Stoffet utgörs av grundläggande statistiska begrepp, studiedesign, samt hypotesprövning. Granskning av vetenskapliga artiklar och statistisk analys med hjälp av datorprogram ingår också.

Examensarbete i optometri 15 hp*, G2E

- Denna avslutande kurs ger studenten möjligheten att fördjupa sig inom ett optometrirelaterat område i samråd med en handledare. Syftet är att studenten självständigt skall kunna söka vetenskaplig information, planera och utföra en vetenskaplig undersökning mot en deadline samt analysera och redovisa resultaten både skriftligt och muntligt.

* anger att kursen ingår i huvudområdet Optometri.

Programmet utvecklas kontinuerligt för att möta de krav som samhället ställer. Detta kan innebära att kursers namn och omfattning, i någon mån, förändras under utbildningens genomförande.

Samhällsrelevans

I programmet ingår verksamhetsförlagd utbildning vid ett flertal tillfällen, dels under Ögats sjukdomar då en veckas auskultation på ögonklinik ingår, vidare under Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) då fem veckors praktik hos optiker ingår, samt under Kontaktlinskursen då ca en veckas auskultation hos optiker med kontaktlinsbehörighet ingår.

Därtill ingår studiebesök vid olika optikerrelaterade verksamheter, besök av leverantörer och optikerföretag vid utbildningen samt möjlighet att delta vid olika optikerorganisationers årliga sammankomster.

Internationalisering

Eftersom utvecklingen i många europeiska länder går mot utökade rättigheter för den legitimerade optikern är utbildningen delvis anpassad för detta så att studentens rörlighet inom Europa stimuleras. Föreläsare från andra länder förekommer under utbildningen, dels genom Erasmus lärarutbyte och dels genom en bred internationell rekrytering av lektorer. Studenterna ges möjlighet att knyta kontakter med utländskutbildnings- och forskarmiljöer och ta del av aktuell nationell och internationell forskning. Internationellt studiematerial används i utbildningen.

Examensarbetet kan utföras utomlands efter samråd med handledare och programansvarig.

Perspektiv i utbildningen

Under utbildningen tränas studenterna att arbeta på ett sätt som gynnar hållbar utveckling genom återvinning och minskad resursanvändning. Bland annat får studenterna möjlighet att delta i projekt där gamla glasögon insamlas, sorteras, mäts upp och sedan distribueras till behövande i utvecklingsländer. Studenterna utför uppmätning och sortering av glasögon på plats vid lärosätet. Ett begränsat antal studenter har även möjlighet att i samband med examensarbetet följa med på projektets hjälpresor utomlands.

Att vara verksam som optiker innebär arbete i en miljö där både samarbete med personer och vård av patienter av till exempel olika nationalitet, kön och religion är viktigt. Mångfaldsperspektivet är därför centralt genom hela utbildningen.

Undervisningen bygger på att motverka diskriminering och har ett etiskt förhållningssätt som bygger på en humanistisk grundsyn och bedrivs utan åtskillnad av nationalitet, hudfärg, kön, ålder, språk, religion, politisk åskådning, sexuell läggning, social ställning eller tillstånd av ohälsa.

Studenterna ges möjlighet att delta i workshops anordnade av externa aktörer som syftar till att ge studenten ett breddat kunskapsperspektiv och entreprenöriellt förhållningssätt.

Kvalitetsutveckling

Programmet leds av programansvarig med övergripande ansvar för utbildningens kvalitet.

Utvärdering av programmet sker genom studenters och lärares utvärdering av varje genomförd kurs när den avslutats. Kursvärderingarna sammanställs enligt fastlagda riktlinjer. Både framförda synpunkter och eventuella förändringar meddelas enligt fastlagda riktlinjer vid nästa kurstillfälle.

Utbildningen har en programkommitté bestående av programansvarig, examinatorer/kursansvariga och studenter från programmet med huvudfunktion att säkerställa kvalitet och utveckling av programmet och dess kurser. Programkommittén sammanträder minst en gång per termin.

För strategisk utveckling finns ett programråd sammansatt av externa ledamöter, lärarrepresentanter, programansvarig samt studentrepresentanter. Programrådets uppgift är att säkerställa att programmet håller en hög nationell och internationell nivå och uppfyller förväntningar på dagens och morgondagens arbetsmarknad samt förbereder för avancerad utbildning och forskarutbildning. Programrådet sammanträder minst en gång per år.

Examen

Efter avklarade studier som motsvarar de fordringar på examen som finns angivna i Högskoleförordningens examensordning samt i den lokala examensordningen för Linnéuniversitetet kan studenten ansöka om examen. De som fullföljt Optikerprogrammet 180 hp kan erhålla optikerexamen (*Bachelor of Optometry*).

Examensbeviset är tvåspråkigt (svenska/engelska). Tillsammans med examensbeviset följer Diploma Supplement (engelska).

Övrigt

Utöver optikerexamen kan studenten även ansöka om filosofie kandidatexamen i optometri (*Bachelor of Science in Optometry*).

Verksamhetsförlagd utbildning kan förläggas utanför utbildningsorten vilket kan medföra extra kostnader för studenten.

När optikerexamen erhållits kan studenten ansöka om legitimation som optiker från Socialstyrelsen.